

UTCAMESÉK 58 – BABITS MIHÁLY KÖZ

Array Nyomtatás A

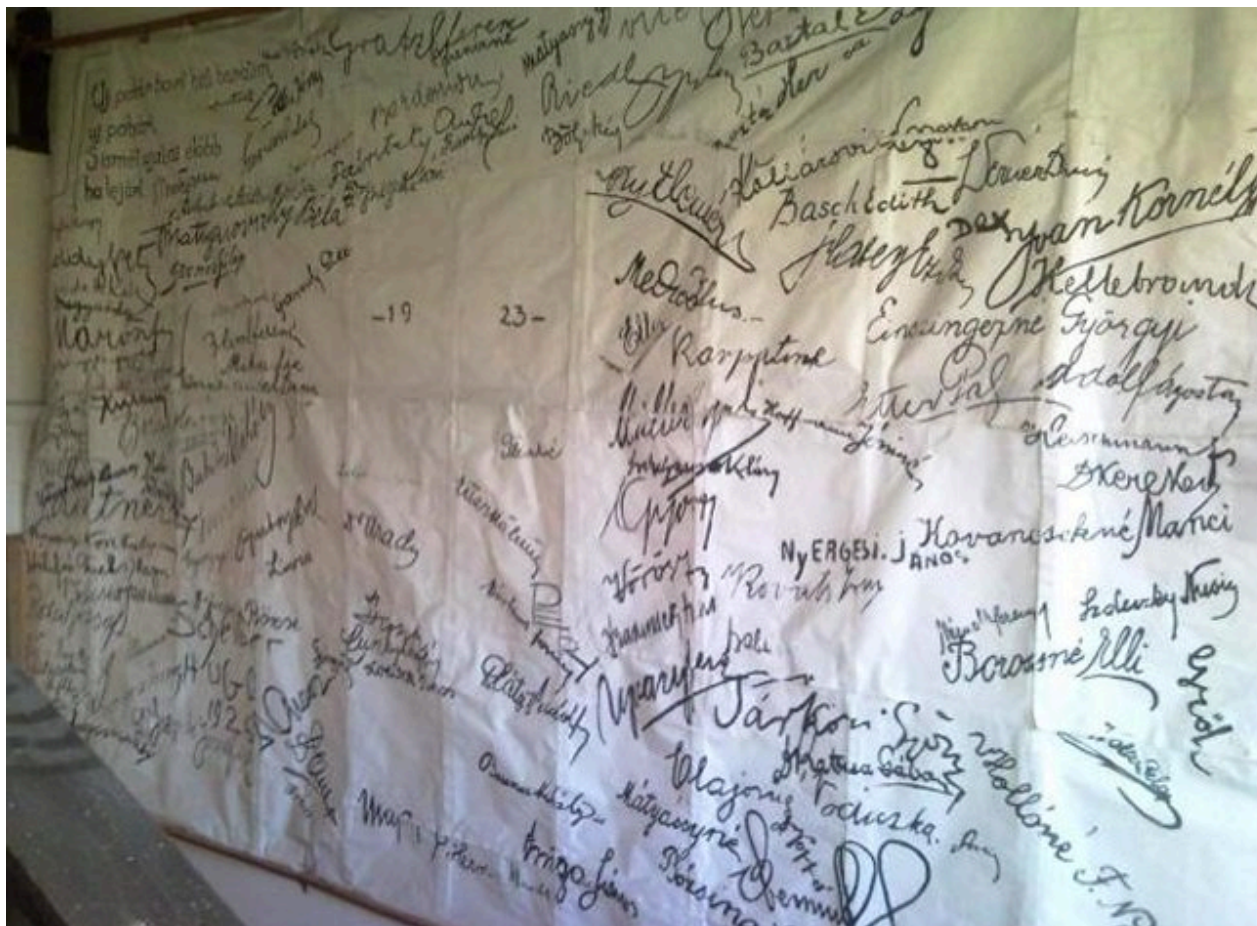

BABITS MIHÁLY KÖZ. 1883. november 26-án fényes csillag tűnt fel a magyar irodalom amúgy is fénylő egén. Nevét hamar megismerték, csodálták széleskörű műveltségét, poeta dictus (tudós költő) voltát, latin - görög - francia - angol – német - olasz nyelvtudását, műfordítói zsenialitását, emberi nagyságát.

BEVEZETÉS

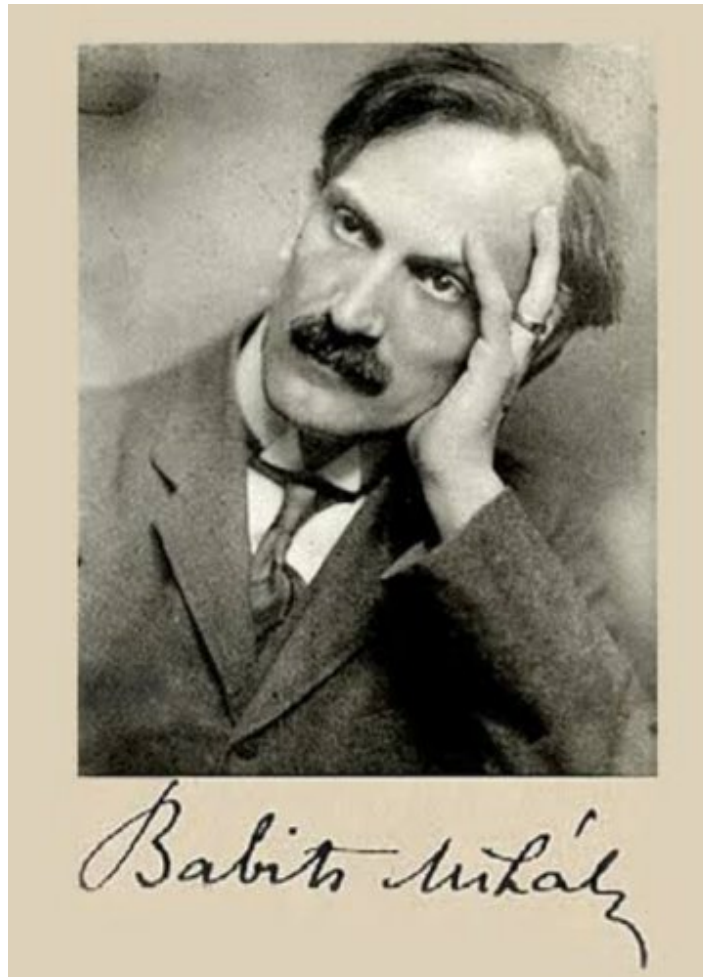
Régen történt. Jónéhány évtizeddel ezelőtt Esztergomba vezetett a jósorsom, pontosabban oda kellett mennem néhány hétre „kiküldetésbe” így nevezték abban az időben, ha az embernek nem a munkahelyén, hanem idegen közegben kellett ideiglenesen munkát végeznie). Először jártam a városban, gondoltam kihasználom az alkalmat az „ismerkedésre”. Így történt azon a délelőttön is. Ragyogó volt az idő, lenyűgöző a táj, egyre távolabb merészkedtem a Kishegy állandóan felfelé ívelő útján, ahol jóformán minden sarkon irányt mutatott egy - egy tábla, feltüntetve, hogy már nincs messze a látnivaló. De micsoda látnivaló! Földbegyökerezett lábbal álltam a tanulmányaimból és olvasmányaimból ismert ház előtt, ahol ismeretlen ismerősökkel találkoztam – legalábbis a nevükkel. Babits Mihály nyaralóját találtam meg, rajta pedig a kincset érő autogramfalat. A költő ugyanis barátait, vendégeit arra kérte, hogy ne egy könyv lapjain, hanem háza falán hagyják az utókorra látogatásuk bizonyosságát, aláírásukat. Döbbenetes élmény volt szemtől – szembenézni a magyar irodalommal! Hogy mit láttam még, arról egy kicsit később.

KI VOLT BABITS MIHÁLY?

Ő maga írja Keresztül – kasul az életemen címmel a Nyugatban: Sosem akartam önéletrajtot írni. Mégis most, hogy az utolsó években megjelent apró írásaimat, cikkeimet összegyűjtöttem, azt veszem észre, hogy azok nagyon sokat adnak egy elképzelhető önéletrajzból. Nem is csak ép az utolsó évek történetét tartalmazzák, emlékekkel és szinte túlradnak, mintha írójuk unná a jelent, s kezdene már a múltban élni. Így lett ebből a könyvből ilyen szeszélyes kis útirajz - féle az időben – keresztül - kasul az életemen.

Életem egy kis vidéki városban (Szekszárdon – a szerz.) kezdődött a múlt század nyolcvanas éveinek elején, olyan ez, mintha regényben olvassám.

Néhány fejezetcím a tartalomból: Curriculum vitae, A titokzatos mesterség, Fogaras, A jó halál, A tökmag és a nemzet, Szekszárdi kadarka, Török Sophie, Költészet és valóság. Születését édesanyja mesélte el neki illetéknéppen: *Délben azt mondta a bábasszony, hogy még egy – két hónap van hátra. Este vacsorára sok mustáros tököt evett, nem érezte jól magát. Fél óra múlva megszületett Misi. Anyika mesélte, hogy hogy ennek hírére átszaladt a ház udvari részén Apika, felvitte az emeletre elbűszkélkedni vele Cenci nagymamájának, visszafelé megbotlott a lépcsőn, leesett a gyerek, de nem lett semmi baja, megvédte a Jóisten.*

Babits Mihály László Ákos édesapja id. Babits Mihály törvényszéki bíró volt Szekszárdon, majd Pécsen. Költői vénáját édesanyjától, Kelemen Aurórától örökölte. Kiváló iskolákba járt. köztük az ELTE – re, ahol filozófiát hallgatott. Később továbbadta széleskörű tudását, kortársait lenyűgözte műveltségével. 1905 - 1916 között tanított Baján, Szegeden, Fogarason, Újpesten magyart és latint, miközben bekerült az irodalmi élet vérkeringésébe. Élénk levelezést folytatott, halálának 80. évfordulójára kéziratári gyűjtőnek 6700 db levelet hagyott hátra.

MODERNISTA KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ. ESSZÉÍRÓ, KRITIKUS

Miután a tanári pályának búcsút mondott, a Nyugat szerkesztője, valamint a Baumgartner Alapítvány gondnoka lett. Első verseit a Holnap című nagyváradi lapban közölte, melynek egyik példányát egy istenkáromló verse miatt elkobozták. Nem az volt a célja, hogy a valóságot ábrázolja, szerinte a versírás önálló folyamat. Megállapításai máig érvényes igazságok. 1930-ban a Kisfaludy Társaság, majd az MTA tagjává választották. A Nyugat vezéregyénisége, csodálta a francia szimbolistákat.

Költészetére döntő hatással volt az I. világháború. Legismertebb és legnépszerűbb versében, A Húsvét előtt című költeményében szinte felsikolt, hogy „legyen vége már!” Sokan vádolták pacifizmussal. A következő években bibliai metaforákat használt. „Nem magamért sírok” – mondta. Legismertebb versei közé tartozik a Jónás könyve, A vén cigány.

Babits munkásságának markáns jellemzői műfordításai. Közülük is kiemelkedik Dante : Divina Comédiája, azaz a monumentális Isteni színjátékamelyen élete végéig dolgozott.

PRIVÁT SZFÉRA

Babits Mihály Tanner Ilonával kötött házasságot, akit a világ az őt híressé tevő írói nevének, Török Sophieként ismer. Tehetséges volt, sikerei a magyar irodalom szerves részét képezik. Gyermekekük nem született, de egy rokon kislányt, Ildikót ők nevelték fel.

Tartozom még az autogramfalú ház titkával. Valójában egy présház volt, 1924-ben vették. Ma emlékmúzeum, Babits utolsó éveinek tanúja. Tartozik hozzá egy beüvegezett veranda, megtalálható benne a költő írógépe, személyes tárgyai, köztük levelezőfüzete, gégemikrofonja és.... halotti maszkja. 1941. augusztus 4-én halt meg gégerákban.

*Kovács Piroska
és Tretykó István*